

ל חמישה עשר בשבט

כ. יי. ג'ז. א' ג'ז.

[ב] במשנה (ריש ראש השנה) באחד בשבט ראש השנה לאילן בדברי בית שマイ ובית היל אמורים בחמישה עשר בו. ראיyi שדרקו למה תני לאילן לשון יחיד וכתבו דתיכת אילן גימטריא צ"א גימטריא שני השמות. ובאמת יש לדركך יותר הא דתנן באחד בתשי רראש השנה וכורן לנטיעה לשון יחיד אף דقولו תנן לשון רבים לשנים ולשמיין ולויובלות וכן אחר כך לירקות וbamatzע תנן לנטיעה לשון יחיד. ויש לומר הענין דאיתא בזוה"ק (ח"ב ס':) על פסוק (שמות ט"ג, כ"ה) ויראה ה' עז ואין עז אלא תורה דכתיב (משל ג, י"ח) עז חיים וגוי ואין תורה אלא קודשא בריך הוא רב אבא אמר אין עז אלא קודשא בריך הוא דכתיב (דברים כ, י"ט) כי האדם עז השדה דא עז שדה דתפוחין. ואף בכל מקום חקל תפוחין קדישין היינו הכנסת ישראל נפשות ישראל. אך הוא על פי מה שאמרו (שבת פ"ח). כתפוח בעצי העיר שלמה נמשלו ישראל לתפוח וגו' ותמהו התוס' דבאהי קרא לא נמשלו ישראל לתפוח אלא הקב"ה כתביב בין דודי בין הבנים. אבל נראה דברמת הקב"ה נקרא האילן של תפוח

המודות שהאצל ה' יתברך ברא האדם בצלמו כדמותנו ובמדרש (בראשית וכה כ"ז, א') גדול כוון של נביאים שمدמים צורה ליוצרה וכו' דמותה כמראה אדם וגוי. ואמר רב אבא אין עז אלא קודשא בריך הוא דכתיב כי האדם עז השדה וקיי על הקב"ה ולפשוטו קאי על האדם דהאדם נקרא גם כן עז שמננו יוצאים פירות גם כן. וכמ"ש בזוה"ק (שם) על מה שנאמר (הושע י"ד, ט') מני פריך נמצא וכן כתיב (טהילים צ"ב, י"ג) צדיק כתמר יפרח הארץ וגוי שגם הצדיק נמשל לעז יוצאים ממנו פירות וזה שנאמר כי האדם עז השדה שהוא בצלמו כדמותנו וצורתו של יעקב חוקה בסאס הכבוד וכמ"ש בזוה"ק (ח"ב נ"א): והבריה התיכון וגוי ודא קודשא בריך הוא רב כי יצחק אמר דא יעקב וכולא חד. וכתיב (בראשית ב', ח') ויתע הארץ גן בעדן וגוי והיינו שברא עז החיים והוא תורה (תנא דבר אליהם רבקה א') אילן אחד.

כ. ג'ז. ג'ז. א' ג'ז.

[א] בחמישה עשר בשבט ראש השנה לאילן ונוהgan לאכול בו מפירות האילן. ואיתה בפסקתא זוטרתא (פרק בא', כ"ד) יש אמורים כי משפט התחילה המכotta למצרים לפיק נקרא שבט שבט למצרים. והיינו במזו שאמרו במדרש (שמות רבה ט, ח) על המכotta פסוק דושבת לגז כסילים (משל י"ט, כ"ט) עיין שם. וחשב שהמכotta שמשו כל אחד שבוע אחד עד ט"ז ניסן שיצאו. ובמשנה דעתות (ב', י') דמשפט המצרים שנים עשר חדש וגם אמרו (שמות רבה ט, י"ב ותנו חומה וארא י"ג) לכל מכחה ההתראה עם שימוש המכחה היה חדש אחד עיין שם. ולדעתי הגמורא ומדרש התחילה אז השלש מכotta אחرونנות שהיו נגד שלש ראשונות כמו שאמרנו (ונתבאר ריש פרשת בא) שבhem הוציאו מהמצרים פנימיות הקדושה שהיא משוקע בהם והחלישו כה השלש ראשונות שבקליפות זה לעומת זה. וזה התחיל בשבט וזהו הרמז ושבט לגז כסילים דהוא לשון פנימיות שבתוכם.

3
ונפשות ישראל נמשלו לתפוחים פרי האילן ועל דרך מה שמובא בזוה"ק (ח"א פ"ה): ופרי מתוק לחייב אילן נשמהthon דצדיקא דقولהו איבא דעובי דקדשא בריך הוא וכו' שהן פרי כמו שנאמר (דברים י"ד, א') בנימ אתם לה' אלהיכם וחקל תפוחין הכנסת ישראל כמו שכותב בספר הבהיר (סימן נ"ח) וינפש שם שם תפוחין כל הנשומות וקדשא בריך הוא האילן והשדה שכינהה על דרך מה שכתוו תוס' (כתובות ב': ד"ה מציא) שהאהשה שדה של הבעל עיין שם וזה שאמרו ודא עז שדה דתפוחין. וזה שאמרו מוקדם ואין עז אלא תורה ואין עז אלא קודשא בריך הוא והיינו שאין שום תפיסה בה' יתברך רק על ידי הדברי תורה שהם דרכיו של הקב"ה. וזה יתברך האצל עשר מדות לביראת העולם וסידרם בפתחת אליהו (תקוני זהה הקדמה י"ז) על קומת צורת האדם עיין שם. שעל פי סדר